

AFFILIATSIYA MOTIVINING AHAMIYATI

Karakulova Umida Abduvakilovna

O‘zMU Jizzax filiali “Oila psixologiyasi” kafedrası o‘qituvchisi

Rejepbayeva Aygul Zokirboy qizi

O‘zMU Jizzax filiali “Oila psixologiyasi” yo‘nalishi talabasi

Hayotimizni u yoki bu ijtimoiy motivlarsiz tasavvur qilish qiyin: muvaffaqiyatga erishish istagi, jamiyatdagi mavqei, hokimiyati, boshqalarga yordam berish istagi va muloqotga bo‘lgan ehtiyoj - bularning barchasi insonning atrofidagi odamlarga bo‘lgan munosabatini belgilaydi.

Keling, eng muhimlaridan biri nima ekanligini ko‘rib chiqaylik. Mansublik motivi- bu davriy suhbatlarga bo‘lgan ehtiyoj (hatto muhim bo‘lmagan suhbat), aloqalarni, munosabatlarni o‘rnatish (boshqa odamlar bilan bog‘lanishni his qilish istagi), muammolaringizni yaqinlaringiz bilan baham ko‘rish zarurati (barchamiz ba‘zan yig‘lash uchun “yelka” kerak). Affiliatsiya bu... Psixologiya juda uzoq vaqt davomida odamlarning ijtimoiy ehtiyojlarini o‘rganadi. Ko‘p yillik tadqiqotlar davomida olimlar bir fikrga kelishdi: odamlar o‘rtasidagi yaqin munosabatlar salomatlikni yaxshilaydi. Hayoti davomida zaif ijtimoiy aloqalarga ega bo‘lgan odamlar, oila va do‘stlar bilan yaqin munosabatda bo‘lgan va yaqin ijtimoiy yoki diniy birlashmalarning a‘zosi bo‘lganlarga qaraganda bevaqt o‘lish ehtimoli ko‘proq.

Finlyandiyalik tadqiqotchilar turmush o‘rtog‘idan birining yo‘qolishi holatlarini o‘rgangan holda, er-xotinning o‘limidan bir hafta o‘tgach, beva ayolning to‘satdan o‘lim xavfi ikki baravar ko‘payishini aniqladilar.

Nima uchun salomatlik affiliatsiyaga bog‘liq? Bu masala bo‘yicha ko‘plab taxminlar mavjud. Ehtimol, yaqin munosabatlarda bo‘lganlar yaxshiroq ovqatlanadilar, ko‘proq tuzilgan hayotga ega, yaxshi tashkil etilgan va giyohvandlikka kamroq moyil bo‘ladi. Axir, yaqinlarning e‘tibori bizni o‘z sog‘lig‘imizga ko‘proq g‘amxo‘rlik qilishga undaydi va biz o‘z holimizga qo‘yib, ko‘pincha bunga yetarlicha ahamiyat bermaymiz. Bundan tashqari, qo‘llab-quvvatlovchi hamjamiyat hozirgi voqealarni yaxshiroq baholashga imkon beradi va stressli vaziyatlarni yengishga yordam beradi. Qarindoshlar va do‘stlar bizning o‘zimizni hurmat qilishimizni qo‘llab-quvvatlaydilar, ularning do‘stona maslahatlari, tasallilari va daldalari biz kimningdir dushmanligi, noto‘g‘ri tanqidi yoki da‘volarini rad etishimiz tufayli o‘zimizni xafa qilganimizda eng yaxshi dori bo‘lib chiqadi. Qarindoshlar sevishimiz, qabul qilishimiz va hurmat qilishimizni his qilishadi. Va o‘z muammolarini yolg‘iz o‘zi ko‘tarib, gapira olmaydiganlar, sog‘lig‘i bilan bog‘liq muammolarni rivojlanish xavfi yuqori, chunki ular barcha tajribalarini o‘zlarida saqlashlari kerak va biz bilganimizdek, barcha kasalliklar nervlardan kelib chiqadi. Har bir insonning muloqotga bo‘lgan ehtiyoji har xil.

Texnologiya ajoyib narsa, shunday emasmi? Bugun, agar kim bilandir bog‘lanishni istasak, biz unga telefon orqali qo‘ng‘iroq qilishimiz yoki elektron pochta xabarlarini yuborishimiz, ijtimoiy tarmoqda xabar yozishimiz yoki veb-kamera yordamida ko‘rishimiz mumkin. Ammo odamlarda bog‘lanish, yuzma-yuz, birma-bir muloqot qilish, yig‘ilish, mehr bilan quchoqlashish, qo‘l berib ko‘rishish, yelkalarini silash, qulog‘iga nimadir pichirlash kabi ehtiyojlar tug‘ma bor.

Inson miyasida yuzlarni farqlash uchun maxsus ishlab chiqilgan sohalar bor: biz tanish yuzni ko‘rganimizda, miyaning bir qismi qo‘zg‘alib ketadi. Shunga qaramay, har bir kishi muloqotga turlicha muhtoj. Do‘stlaringiz orasida uyda hech qachon o‘tirmaydigan, ziyofatlarda, turli tadbirlarda doimiy qatnashadigan odamlar bor... ularni yolg‘iz topib bo‘lmaydi, ular doimo jamiyatda, hamkasblari, do‘stlari, mijozlari, har kim bilan, lekin yolg‘iz emas. Va, ehtimol, sizning tanho turmush tarzini olib boradigan do‘stlaringiz ham bor. Bunday odamlar o‘zlariga ko‘proq e‘tibor berishni yoqtirmaydilar, yaqinlari bilan vaqt o‘tkazishni afzal ko‘rishadi va yangi tanishlar muloqot qilishda qiyinchiliklarga duch kelishadi. Bu ikkita haddan tashqari, “mansublik” deb nomlangan murakkab toifaning ikkita qutbi. Bu atama odamlar atrofida bo‘lishdan qanchalik zavqlanishingizni, sizni qanchalik ilhomlantirayotganini belgilaydi.

Muloqotga muhtoj bo‘lmagan odamlar yolg‘iz qolishni yaxshi ko‘radilar, chunki ular shunda yaxshi natijalarga erishadilar. Gap ularda muloqot qilish uchun ijtimoiy ko‘nikmalar yetishmasligida emas, shunchaki ular o‘zlarining shaxsiy makoniga hech kimni qo‘yishni istamasliklarida. Bunday odamlar uzoq muddatli muloqotdan noqulay bo‘lishadi, shundan keyin kuchni tiklash va o‘zlari bilan yolg‘iz qolish kerak. Aloqa darajasi past bo‘lgan odam ko‘pincha yangi tanishlar bilan uchrashishdan qochadi; uning uchun cheksiz yangi yuzlar qatori orasidan ko‘ra, oz sonli odamlar bilan yaqindan muloqot qilish yoqimliroqdir. Bunday shaxslar mustaqil va o‘zini o‘zi ta‘minlaydi, ular boshqa odamlar nima qilayotganiga unchalik qiziqmaydilar, ular kamdan-kam hollarda bo‘sh suhbatlarga chalg‘ishadi va o‘z hayotlariga e‘tibor berishni afzal ko‘radilar.

Affiliatsiya - bu murakkab kategoriya. Ba‘zilar yuzaki o‘zaro munosabatlardan qochishadi, ba‘zilar esa buning aksi. Bunday shaxslar poezdda, samolyotda, hatto navbatda turganda ham mutlaqo notanish odam bilan suhbatni osongina boshlashlari mumkin. Ular muloqot qilganda, o‘zlarini yashayotgandek his qilishadi. Atrofdagilar ularni yetakchilar deb biladi. Bunday odamlar uchun faqat hamkasblar bilan o‘ralgan holda ishlash ular uchun cheklangan hayotdir. Ular yaxshi natijalarga erishishadi, chunki ular doimo fikr almashishadi, va har qanday tafsilotlarni muhokama qiladi. Ijtimoiy vaziyatlarda, bog‘liqlik motivi ustun bo‘lgan shaxslar boshqa odamlarni ijobiy qabul qiladilar va shuning uchun ular bilan yaxshi notada muloqot qilishni boshlaydilar. Bu hatto begonalar bilan muloqot qilishda ham qulaylik va ishonch hissini yaratadigan ijobiy muloqotlar siklini yaratadi.

ADABIYOTLAR

1. Abduvakilovna, K. U. (2024, March). IJTIMOIIY NORMALAR VA MULOQOT FAOLIYATINING O 'ZARO ALOQADORLIGI. In E Conference Zone (pp. 5-10).
2. Abduvakilovna, K. U., & Bekmurod o'g'li, T. N. (2024, March). RUS PSIXOLOGLARINING MULOQOT HAQIDAGI QARASHLARI. In E Conference Zone (pp. 1-4).
3. Abduvakilovna, K. U., & Farxod o'g'li, P. X. (2023). SUITSIDAL XULQ-ATVORNI KELTIRIB CHIQUVCHI SABABLARI. Scientific Impulse, 2(15), 239-242.
4. Abduvakilovna, K. U., Qizi, G. U. S. M., & Qizi, A. G. A. (2023). OQUV JARAYONIDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK TOMONLARI. Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi, 1(1), 766-769.
5. Abduvakilovna, K. U. (2024, March). IJTIMOIIY NORMALAR VA MULOQOT FAOLIYATINING O 'ZARO ALOQADORLIGI. In E Conference Zone (pp. 5-10).
6. Abduvakilovna, K. U. (2023). OGISHGAN XULQ-ATVOR VA UNI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLAR.
7. Каракулова, У., Хайдаркулов, Х., & Хайдарова, Б. (2023). Bolaning tengdoshlari bilan mulqotining o 'ziga xosligi. Информатика и инженерные технологии, 1(2), 453-457.
8. Каракулова, У., Бердиерова, С., & Реджепбаева, А. (2023). Bolalar mulqotning psixologik-pedagogik xususiyatlari. Информатика и инженерные технологии, 1(2), 457-461.
9. Каракулова, У., Бердиерова, С., & Реджепбаева, А. (2023). Bolalar mulqotning psixologik-pedagogik xususiyatlari. Информатика и инженерные технологии, 1(2), 457-461.
10. Karakulova, U. A., Albekova, Y. O. Q., & Abduraxmonova, H. Z. Q. (2023). DEVIANT XULQ-ATVOR MUAMMOSI VA OILAVIY MUNOSABATLARNING O'ZARO ALOQADORLIGI. Academic research in educational sciences, 4(TMA Conference), 801-806.